

Mensen zijn zelden bestand tegen de verleidingen van in hun persoon geconcentreerde macht. Wij hebben het in ons heersertjes te worden; de allerbesten hebben misschien in het gunstigste geval iets van een verlicht despoot. Het collegiale beginsel spreidt de verantwoordelijkheid. Het werkt corrigerend op eigenwijsheid en vergroot in de leiding de wijsheid, de deskundigheid en de ervaring. Gewenst zijn kleine besturen, die inderdaad beslissingsbevoegdheid hebben. Vooral de faculteitsbesturen zullen moeten gaan besturen; daartegenover kan de faculteitsvergadering een meer consultatief karakter krijgen. De senaten zijn reeds een goed eind op deze weg gevorderd.

Binnen de universiteiten, in de Academische Raad, in het Rectorencollege, in het overleg met de minister van Onderwijs en Wetenschappen en het Directoraat-Generaal voor de Wetenschappen wordt thans heel veel tijd besteed aan technische en organisatorische vraagstukken. Mij bekruipt wel eens de vrees, dat vragen, die meer met het wezen van de universiteit te maken hebben, daardoor op de achtergrond geraten. Ik denk dan aan de vraagstukken, die van Peursen zo meesterlijk heeft samengevat in zijn kleine studie, *De toekomst der universiteit*.⁷⁾ Ik noem slechts enkele onderwerpen, die daarin aan de orde komen: de kennisexplosie, de radarfunctie der wetenschap, het ontsluiten van informatie, onderzoek van het onderwijs. Daar liggen de eigenlijke vragen van de universiteit, niet in problemen als de bestuursvorm, het rangstelsel van de wetenschappelijke staf en de ongevallenverzekering der studenten. Ik ben het hartelijk eens met mijn Leidse ambtgenoot Muntendam, die bij zijn eerste optreden waar-schuwde, dat een van de belangrijkste doelstellingen van de universiteit, de vorming van de persoonlijkheid, in het streven naar wat men noemt stroomlijning en doelmatige organisatie van het wetenschappelijk onderwijs in het gedrang dreigt te komen.⁸⁾ Ik voel mij gesterkt door hetgeen de rector magnificus van de Technische Hogeschool te Eindhoven, kenner van de problemen van het wetenschappelijk onderwijs als geen ander in Nederland, twee dagen geleden in de lotgevallen-

7) C. A. van Peursen, *De toekomst van de universiteit*, uitgave Christen Studenten Associatie, 1966.

8) Het Vaderland - 23 augustus 1967.